

LIBERTATEA

ABONAMENTUL: „Libertatea” cu „Foala Interesantă” și „Plugarul Luminat” — 120 Lei pe an, 60 Lei pe 1/2 an, 30 Lei pe 1/4 de an.

Pentru țărani, preoți, învățători, mici meseriași și mici negustori: „Libertatea” cu „Foala Interesantă” și „Plugarul Luminat” 100 Lei pe an, 50 Lei pe jumătate de an 25 Lei pe un pătrar de an. — Deosebite, foile nu se dau.

Pentru străinătate: Iugoslavia, Cehoslovacia 200 Lei. — Pentru America, 200 Lei pe an, trimiși prin cec de bancă foli la Orăștie.

Redacția în Orăștie (Trans.) | Foale pentru popor: | Director, Pr. IOAN MOȚA | Apare în fiecare Joi | Administrația în Orăștie Trans.)

NUNTA DELA FOCȘANI

N'a fost numai o „nuntă”, ci un legământ pentru cei de-aceiași credință, de a merge — și la război, ca la nuntă!

Zeci de mii de oameni cu mâinile ridicate spre cer, au depus jurământ de credință steagului național-creștin! — 2140 cară și căruțe în convoiul de nuntă. 70—80.000 de nuntași. — 1700 de telegrame.

Nunta tinerului Corneliu Zelea-Codreanu, s'a petrecut, așa cum am vestit-o și noi în „Foala Interesantă” din săptămâna trecută: O nuntă „ca 'n povești”, iar azi putem adauga: ca 'n bunele vremuri ale vitejilor bătrânești.

N'a mai fost o „nuntă”, ci o puternică dare pe față a sufletului sântos românesc, și un mare legământ, că — nu se vor mai suferi stările umilate ce se suferă astăzi pentru neamul nostru în țara lui!

Focșănenii s'au ținut de cuvânt: L'au socotit pe Codreanu de „finul” lor, și toți s'au grăbit a-l aduce, din prilejul nunții, daruri și semne de plăcută aducere aminte.

Când Sâmbătă seara a sosit din-spre Iași, mirele Corneliu era însoțit de sute de persoane, în frunte cu d-nii profesori universitari A. C. Cuza, Dr. Șumuleanu, etc. În gară îl aștepta lume multă care le-a dat flori, iar pe prof. Cuza și pe mirele Corneliu, tinerimea i-a ridicat pe brațe și așa i-au dus pân' la trăsurile ce i așteptau. Mulțime mare l'a urmat până la curțile lor, la dl General Macridescu (Calea Cuza Vodă) și la marele proprietar G. Niculescu (Bul. D. Starza). Dnii Cuza și Codreanu au ținut scurte vorbiri mulțimei, care dorea să-i audă.

— Duminică dimineața pe strada de frunte „Cuza-Vodă” era un șir nesfârșit de cară, venite din tot ținutul, ca să se însirue în convoiul de nuntă ce avea să pornească din oraș spre „Crâng”-ul din marginea orașului, unde avea să fie cununia.

Pe la ora 10, minunatul alaiu a plecat: În capul convoiului mergea un student în costum, ducând, drept steag ce spune cine-s cei ce îl urmează, o „Svastică” (cruce cu vârfulle încârligate, semnul luptătorilor creștini împotriva vrășmașilor creștinătății). Svastica era făcută din crengi de brad și flori. După el un roi de „colăceri” că-

lărași, flăcăi inimoși veniți dela sate, apoi mirele călare pe un mândru cal alb, — așa ca la străbunele alaturi de nuntă. După el carul miresei, în care venea mireasa încunglurată de mai multe surori de mireasă, toate în costume, și câțiva nuni în frunte cu dnul Cuza. Apoi șirul năsfârșit de care, cu celalalți nuni și nuntași, cu steaguri, cu svastici, cu flori și cu mai multă voce bună și suflete înălțate. S'au numărat 2140 care și căruțe. Carele erau trase de boi ce purtau între coarne svastici de verdeață; printre ele trăsuri cu cai neastâmpărați și automobile mergând la pas, — toate în cununii și flori, de părea un râu de flori ce curge viu pe largul drum. În trei rânduri alătura, mergeau pe drum! Totuși atât era de lung convoiul, că atunci când capul lui ajunsese în „Crâng”, la patru kilometri dela marginea orașului, capătul celalalt era încă tot în oraș. Și lume multă pe uliți, strigând să trăsască mirele și mireasa și toți cei împreună-luptători cu el!

În crâng așteptau 9 preoți, pe un podiu înălțat anume. Mirele, coborât de pe cal și mireasa din car, s'au întâlnit aci și s'a început slujba. Ca nuni mai apropiați și conducătorii au fost: Dl prof. Cuza cu dna Niculescu, General Macridescu cu dna, Prof. Dr. Șumuleanu cu dna, apoi dl Caras fost întâl-jurat la Focșani și dl Calotă fost întâl-jurat la T-Severin, iar dl Vasile Vasileache în numele orașului Focșani și a jid. Mehedinți, — și alții. Slujba a fost frumoasă și înălțătoare. Când s'a început cântarea lui „Isaia dă-n țuește”, lumea a izbucnit în „Ura!” „Trăsască!” — iar Fanfara (muzica) Arcașilor din Bucovina, a sunat frumos și dulce „Rugăciunea”... ascultată a evlavie de lumea toată adunată.

Preotul Păpescu a rostit apoi o frumos gândită cuvântare, arătând rostul deosebit al nunții de azi, care nu e numai bisericască, ci și românească, unind de nou cele

2 mari însușiri ale marilor noștri străbuni: alipirea și la legea străbună și la neamul nostru ales! Când iubirea de țară merge însoțită de alipirea la legea noastră străbună, — bine e de tot neamul ci frumos e viitorul lui.

După preot s'a dat cuvânt și altor vorbitori, cari urcau o tribună (scaun de vorbire) ridicat din scânduri și împrejmuit cu verdeață. A grăit frumos d. Cornel Teușe a nu în numele invalizilor de război, scoțând la iveală înșămăntatea acestei nunți care cuprinde o taină mare: ea este înfrățirea inimilor ce bat la fel în iubirea de neam și țară, — și pentru aceea ochii întregii țări snt îndreptați azi spre acest Crâng și spre nuntași de pe el, cari au în mijlocul lor un falnic Stegar, pe vitezul mire... — Dl Negruț a vorbit în numele „Ligii Apărării Naționale Creștine” dela Focșani. — Apoi a fost dorit să spună câteva cuvinte mirele însuși. Corneliu Codreanu a urcat tribuna și a început a vorbi, dar în firul vorbirii, slăbuț înjghebata tribună s'a clătinat și s'a prăbușit la o parte de el... Lumea s'a speriat pe-o clipă, dar îndată Corneliu s'a arătat pe partea rămasă întreagă, lumea s'a bucurat că nu l-s'a întâmplat nimic și l'a aclamat îndelung și el a urmat a vorbi, chemând tot poporul să se însirue de azi încolo sub steagul de luptă al Apărării Naționale, care singur ne va scăpa de înecul ce ni-l pregătesc vrășmașii vicleni și primejdioși! — Dl prof. Cuza în o vorbire luminată, cum sigur știe să spună, a zis că Câmpia aceasta de lângă Focșani, să poarte numele de „Câmpia Dreptății” ce are să se facă Neamului nostru în țara lui, și pentru a cărei cucerire se pornește, de azi încolo mai ales, lupta cea grea, dar dreaptă și plină de nădejde!

Jurământul.

S'a adus apoi nainte Steagul „Ligii Apărării Naționale”, despărțământul Focșani, și el a fost sfințit de preoți, apoi ridicat sus în vederea tuturor. Apoi tatăl mirelui, profesorul I. Zelea-Codreanu, arătând rostul „Ligii Apărării Naționale” a cărei steag s'a sfințit și aci, ca în zeci de alte locuri din țară, — spune, că e clipa potrivită, ca cei ce cred în acest steag și în sfințenia luptei ce să dă și mai ales se va da sub el, — să joare credință steagului. Mii și mii de brațe s'au înălțat spre cer în semn de jurământ și au rostit jurământul pe steag, adică credință luptei naționale-creștine, care țineste la scuturarea de pe trupul neamului nostru, a lipitorilor păcătoase ce

ne sug în chip îngrozitor și înjositor!...

— Era trecut de clasul 3, când nuntași s'au așezat la mese. Mirii și fruntași la o masă mare, — iar poporul, riu de oameni, s'a așezat în jurul lor, pe iarbă, întinzându-și traistele cu merinde și ospătându-se. Zeci de muzici cântau aproape și dedeparte printre popor, și numeroase coruri, — slăvind ziua și pe eroii ei.

— Apoi, după obiceiul nunților românești, s'a pornit aducerea de daruri. Pe o masă anume pusă în fața celei a mirilor, se puneau darurile de nuntă, multe și prețioase, aproape toate împodobite cu svastica. A plăcut mult un dar al Arcașilor din Bucovina: e o mătură cu mâner de argint, pe care e scris: „Lui Corneliu Codreanu, ca să măture pe dușmanii!”

S'au rostit numeroase vorbiri, care de care mai plină de duh și de adevăr și presărate cu inimoase profeții. Unul zicea: „S'a rupt sub picioarele tale, Codreanu, tribuna de pe care vorbeai. Te-ai clătinat, pe-o clipă, dar repede te-ai ridicat și ai dat mai departe suflet din sufletul tău! Așa vei păși și în greua luptă la care pornești. Vezi da loviturii și vei primi. Te vei înălța și uneori vei cădea, dar repede te vei ridica, — ajutat de neam, urmat de neam, și până la biruință neamul nu se va opri!”

Pe la 4 s'au început să ploale, dar nuntași au rămas pe loc, căci luptătorii nu se bat numai pe vreme bună, ci și pe vreme rea. Numai la ora 7, spre seară, s'au retras în oraș, la casele dlui General Macridescu. Apoi mulțimea s'a întors napoi în crâng și și-a petrecut acolo mult și bine, căci sute de lampe electrice atârinate de crengile arborilor le luminau locul.

N'a fost asta o „nuntă”, a fost adunarea venită aci ca la o chemare alui D-zeu, a ingerului păzitor al neamului nostru, care să lege de-olaltă prin jurământ pe Români cel mai bun, că — au înțeles chemarea vremii, glasul primejdiei, și că vor lupta ca Mihai, ca Tudor, ca Horia și Iancu, pentru a scutura și această cămașă de zale de fer a robiei celei mai primejdioase, de pe trupul neamului.

Ajute-le și ajute-ne D-zeu!

Redacția „Libertatea” a trimis lubitului mire următoarea telegramă:

„Fie nunta voastră începutul epocii (vremii) de toți Românii dorită, de toți cu tărie cerută, care să se sfârșească ca alui Mircea la Rovine, ca alui Paul Chinezul pe „Câmpul Pâinii”, unde Chinezul spulberând hordele pă-

gâne, a jucat, la ospățul de biruință, cu doi Turci subsuori, cu unul în dinți! Așa tu, fericite mire, să ajungi ziua biruinței spre care năzuești, și să joci pe dușmanii tăi, ca Paul Chinezul pe ai lui!

„Libertatea”.

— Afară de aceasta, au mai sosit mirilor 1700 de telegrame de felicitare!

Picurul de venin.

Vipera dușmană, a cercat să picure venin și în această mândră sărbătoare creștinească și românească: Jidanii prin gazeta lor netrebnică „Adevărul” (în cap cu Bacalhașa și Costaforu, doi scriitori români vânzăți Jidanilor, unul ca „Director” la „Adevărul” și „Dimineața”, celalalt ca ușier), — au scris că Codreanu și soțul și nașii lor (Cuza!, ah de acest nume nu pot dormi toți circumcisi!) au hotărât „progrom”, jaf în ciupercl, în Jidani, la Focșani!.. E atât de ticăloasă această minciună jidovească patronată de „Românul” Bacalbașă, încât Jidanul adevărat Flitman, fost Președinte al „Unionii Evreilor” din Focșani, s’a simțit îndemnat să dea o telegramă de desmintire!

După nuntă „Adevărul” publică un articol a cărui fiecare șir varsă venin de năcaz, că acea nuntă înșamnă: venirea altor vremi pentru hidra jidovească și pentru nemernicii șabăș-goîmi din culcușurile jidovești.

— Guvernul a luat și el măsuri destul de năroade, pe temelul știrilor speriate ale Jidanilor din Focșani: a trimis și el „nuntași” lui Codreanu vre-o 500 de Jandarmi din București și alte puncte ale țării, ce să fac la îndemână de s’o întâmpla ceva scumpilor de Jidani, — iar Mărzescu, prin porunca soților săi, a oprit pe toți profesorii, pe toți învățătorii, și pe toți școlarii, de a lua parte la această nuntă! Cu atât mai mult aceia au urmărit cele petrecute acolo și își vor lega lălmile de jurămintele ce s’au făcut acolo!

Unele — altele.

Marile sărbări ale Liceului din Brașov.

Zilele de 27. 28. 29. Iunie vor fi zile de mare sărbătoare în Brașov: Liceul de acolo, cel cu strălucit renume, care și sub Unguri era recunoscut de chiar Inspectorii școlari maghاري, că e unul din cele dintâi Licee (Gimnazii) din toată Ungaria. Nu voiau să-l zică cel dintâi, deși acesta era adevărul, că prea făceau de rușine liceelor ungurești din toată țara.

În acest an vrednicul Liceu împlinește 75 de ani dela întemeierea sa, — și această dată o sărbătoră într’un chip mareț: își adună între zidurile sale și în jurul său pe toți elevii săi de pe vremuri, dela cei mai tineri, până la cei mai bătrâni, parcă pentru a-i mai strânge odată la pept și a se bucura de vederea lor... Ca și cum ar vrea să le spună celor mai bătrâni: Prin grele zile am trecut împreună, robi erați și eu vă îmbărbătam, și iată liberi vă văd astăzi, veniți să vă strâng la sânul meu, la împlinirea alor 75 de ani de viață!

Va fi ceva mișcător, în întâlnirea tuturor foștilor elevi în viață.

Pē unde vorbești de această sărbătoare, — nu așii unul care a fost acolo elev (sau „student la Brașov”, cum li se zicea în Ungaria), care să nu spună că de bună samă va merge.

Corpul profesoral pregătește sărbări isteț și mareț istocmîte. Vom da amănunte din ce s’a petrecut acolo mai frumos.

Maestratea Sa Regele

după o suferință destul de îndelungată și grea, de câteva luni de zile, — s’a însănătoșit atât de bine, că poate primi iar „audiințele”, adevă că poate primi iar pe cei ce doresc a-l vedea și ar avea ceva de spus privitor la conducerea statului. Sâmbătă a început primirile conducătorilor de partide, pe cari îi ascultă, pentru a ști și părerile potrivnice, nu numai pe cele ale ministrilor, și astfel să poată chibzui mai drept, pe că lîne să fie îndreptat carul statului.

Ne bucurăm și mulțumim lui D zeu că a însănătoșit iară pe bunul și chibzuitul nostru Rege.

Plecarea în străinătate.

Ascultând sfaturile doctorilor, M. S. Regele Ferdinand, merge pe timp mai îndelungat la Băile Bagnoles de l’Orne în Franța, foarte bune pentru boala ce l’a atins pe bunul nostru Rege. M. S. Regina îl însoțește până acolo, apoi de acolo pleacă în Anglia.

Înainte de plecarea Sa, M. S. Regele a primit pe capii partidelor politice, pentru a avea un cuvânt de sfătuiră cu toții împreună.

Pomenirea Sinodului dela Nicea.

Împlinindu se 1600 de ani dela ținerea vestitului „Sinod Ecumenic” dela Nicea, la anul 325, Mare Sfat ținut de Capii sfintei Biserici Creștine (pe atunci una și nedespărțită), — biserica engleză a hotărât sărbătorirea la Londra a acelu Sinod, prin adunarea acolo a Capilor Bisericilor creștine de pe tot globul — cari vor voi să iee parte.

Biserica ortodoxă Română ia parte prin o solie, în frunte cu Patriarhul Miron Cristea, care pleacă în acest scop la Londra în 29 Iunie, însoțit de un Episcop și mai mulți clerici din cei mai luminați.

„Dă-mi petrolul, și-ți dau o Dunăre de bani...”

România e datoare Americii o sumă cam mare de dolari, — datorie făcută în grelele zile ale războiului. Acum vine vestea că guvernul american s’a pus pe cerut cu stăruință, ca România să-i plătească datoria, că... sărăcuța de America, nu mai poate aștepta!..

În aceeaș vreme o ceată de bogătași americani vin și îmbie România un împrumut de 100 milioane dolari, — ceea-ce face 20 de miliarde (douăzeci de mii de milioane) Lei, — dar eer ca guvernul să schimbe legea cea nouă ce a adus-o despre dreptul statului asupra bogățiilor din pământul țării, dându le lor, streinilor, mai multe drepturi decât le dă legea de azi!.. Legea făcută de guvernul de acum, mai anul trecut, spune, că nimenea nu mai poate cumpăra terenuri nouă Izvoritoare de petrol, ori datătoare de aur, sau alte lucruri scumpe din pământ, decât dacă 60 la sută din părtașia acelei întreprinderi e în mâni românești, — așa ca aceea să alba conducere românească

și să-și reverse darurile în cea mai mare parte aci în țară, — nu să se scurgă toate peste hotare. Asta nu le place americanilor lacomi (mai toți Jdanii). Ei zic, prin îmblământul lor: Lasă-mă pe mine stăpân pe uriașele tale bogății din pământul țării tale blagoslovite de D-zeu ca ne-alta, și eu îți dau bucuroș bani cu împrumut câți vrei!, — adevă că te fac datoragul meu, robul meu economic, cât poțtești tu de îngreunat!.. Dar guvernul nu e aplicat a schimba legea de dragul împrumutului îmbiat.

Pacea lumii.

Luptele în Maroco se înfetesec. Stăpânirea franceză peste o parte a Marocului și cea Spaniolă peste alta, a suferit zguduiri de seamă. În câteva locuri Francezii au fost siliți a se retrage. Acum în înțelegeri cu Spaniolii vor da lovituri de-odată și vor liniști pe răsvrățiți, — apoi le îmbie pace și drepturi largi la ocărmuirea țării. Dar întâi vor să-l supună.

Parlamentul

s’a închis Sâmbăta trecută, după ce a votat Legea nouă Administrativă (pentru slujbele din țară) și Legea prin care se prelungește pe încă 30 de ani dreptul Băncii Naționale de a tipări banii de hârtie, și Legea răpusului Daminecilor, și alte legi pe care guvernul le credea ca foarte grabnice. Au fost frământări mari în jurul votării acestor legi. Partidele de opoziție (de împotrivire) nu voiau să le dea puțința a fi votate, aștând în ele prea multe părți pe cari nu le cred bune. Dar guvernul, s’ajutat de o schimbare în Regulamentul statului deputațiilor, prin care poate opri la un punct dat, vorbirile mai departe asupra legii ce e îndesbatere, — le-a votat și apoi a închis parlamentul.

Înainte de închidere, în ziua din urmă, guvernul a pus pe masa parlamentului și Legea cea nouă de alegeri, care să fie una pentru toată țara! — Că până azi noi alegeam deputații fiecare cerc de sine, iar în vechiul Regat se aleg pe județ (pe comitat). Votezi în satul dtale pentru toți deputații din comitat, nu numai pentru unul din cercul dtale. Vom da amănunte din noua lege. Dar ea se va desbate numai în adunările ce se deschid de nou în toamnă.

Înainte de Legea de alegeri, în toamnă se mai desbat unele legi ce s’grabnic de lipsă, apoi pe urmă de tot legea de alegeri, — după care parlamentul se închide de tot și nu se mai poate deschide decât făcându se alegeri noui, pe temelul legii celei noi, — cea de azi fiind scoasă din patere și așa și deputații aleși pe temelul ei, ne-mai având drept de deputați. — Dacă parlamentul va fi deschis de nou poate în Novembre, desbaterea legilor mai mărunte, apoi desbaterea legii de alegeri, va mai dura o lună ori și două. După închidere, guvernul se retrage și el, lăsând locul altuia care să conducă alegerile cele nouă. Și așa, după toate semnele, vom avea alegeri noui în Iarnă. — Guvernul spune că se va retrage în Februarie, aproape de împlinirea celor 4 ani pe care a fost „ales”.

Pân’atunci partidele de împotrivire se vor sili care de care a-și atrage plăcerea poporului pe partea sa, pentru ca în alegeri să iasă

cât mai bine. E întrebare mare ce din partidele de împotrivire va câștiga pata dela M. S. Regele frânele de conducere a alegerilor: d. Iorga și partidul unit de sub conducerea dsale (partidul național, partidul dsale Iorghist și cel țărănesc), sau dl General Averescu cu Gogu cu partidul poporului, unit cu măsurile partidului răposatului Maghiloman? Și unii și alții dau lucrul sigur, că ba mie, ba mie, mi vor da frânele puterii. Azi a o spun înainte fără greș, e peste puțință.

Peste vară țara va fi cutreerată în lung și în lat de trimișii celor două partide de împotrivire, cu a dunați de popor, pentru atragere poporului pe partea sa.

Oameni de ispravă.

Mulți dintre cei ce au primit broșuri studențești spre vânzare au trimis banii pentru toate, ca a jutor dat Căminului, chiar și dacă nu le-au putut vinde pe toate. Așa de pildă:

Victor Cristea din Calboș (pe Târnave) scrie: Abia am putut vinde vre-o zece din ele, celelalte le voi da eu în dar la unii oameni sărmani dar cu bun simț românesc... De plătit le plătesc pe toate.

Lazar Dadur din Cârța Otului, scrie: Trimit suma întreagă dar cărțile nu le-au putut vinde pe toate, din pricina lipsei de știință în popor. Am pus deli mine ce nu s’a ajuns, doar vrednicesc acel luminător și izbăvitor al neamului nostru, să le dăm macar atâta ajutor...

Arcadie Pascu din Semlac (Bănat) scrie: Cu plăcere mi trimit banii (280 Lei) pentru cărțile trimise mie, pe cari într-o clipă le-am vândut, fiind pe la noi iupta DVoastră binevzută!

— Petru Panea din Mărgău, scrie: Numai puține am putut vinde dar celelalte le-am răscumpărat eu, ca ajutor pentru frumosul scop și le-am dat de cinste la cetitori tineri din comună.

Ne bucurăm că tineretul de prin școli, elevii mai măricei, de pe clasele VI. VII. VIII., și chiar mai de jos, — urmăresc cu luare aminte mișcarea și mușii îi dau și ei tot ajutorul ce-l pot da. În satele în care s’a aflat din întâmplare vre-un elev mai măricei de Liceu sau vre-un student, cărțile trimise în preajma Procesului Codreanu, s’au vândut repede, căci bunii tineri au luat ei asupra lor vânzarea și au stăruit prietre cetitorii din sat să cumpere, și îndată le-au desfăcut. Așa de pilda broșurile trimise în comuna Beclean: (J. Făgăraș) le a luat un tiner Matel Tăflan, elev de Liceu și le-a vândut cu ușurință; — broșurile trimise unul abonat al nostru la Năsăud, le-a luat tinerul elev de Liceu Gr. Chirtoșiu și le-a vândut în scurtă vreme.

NOUȚĂȚI

Doi Episcopi noi. Damineca trecută I. P. S. Sa Metropolitul Bălan dela Sibiu, ajutat de Episcopul Vartolomeu al Râmnicului, Episcopul Ioșif al Caransebeșului și de Sf. Sa Athiereul Filaret Musta, — au hirotonisit într’un Episcop pe Dr. Gr. Comșa, alesul Episcop al Aradului.

Iar Luni a fost hirotonisit într’un Episcop Dr. Ioan Stroia, nou nu-

mitul Episcop militar de Alba Iulia, — în biserica catedrală din București, de către Patriarhul Dr. Cris-tea însoțit de 2 Arhiepiscopi.

Sâmbătă se face investirea lor cu puterea legală, dată lor de M. S. Regele țării, în Castelul Peleş de la Sinaia, dându-li-se Cârja din mâna Regelui, în fața Ministrilor.

Prim-consilier al Orașului Orăștie, a fost numit și și-a luat slujba în primire, dl Eugeniu Munteanu, licențiat în științele politice de stat și diplomat în teologie. Fie binevenit în mijlocul nostru.

P. S. Sa Episcopul Lugojului Dr. Alexandru Niculescu va vizita în zilele de 20—26 Iunie parohiile unite din plasa Orăștie. În Orăștie sosește Sâmbătă cu trenul de 6^{1/2}, după amiază. Duminică va servi în biserică și după slujbă va primi la oficiul parohial român unit din loc deputațiunile diferitelor instituții și societăți. După recepțiune va fi o masă comună la Hotelul „Central”. — Luni va cerceta comunele Turdaș, Spini și Mărtinești. Marți Căstăul, Berliu și Șibișelul. Mercuri Cugirul, Jol Romosul și Romoșelul. Vineri Valdelul și Balomirul.

Începerea la Liceul „Aurel Vlaicu” din Orăștie. În ziua de 24 Iunie (Sânziene) la orele 2 p. m., va avea loc începerea festivă a anului școlar 1924/25 a Liceului din loc, în sala dela Hotel „Central”. On. public este cu onoare invitat.

Aron Demian dir.

Asociația la Vin. Membrii și sprijinitorii „Asociației” din despărțământul Vinul-de-jos sunt convocați la Adunarea generală ordinară, în Blandiana (Cârna) pe ziua de 28 Iunie, la ora 3. d. m.

Reuniunea Femeilor Române ortodoxe din Cugir, organizează, Duminică în 28 Iunie 1925, — o *Petrecere de vară* împreună cu *Nedee Poporală*, la care invită onoratul public din loc și comunele vecine.

Venitul curat e destinat pentru înfrumusețarea bisericii și pentru ajutorarea copiilor săraci, a orfanilor și invalizilor de război. Locul petrecerii: Poiana din pădurea Prihodiște. Plecarea se va face: parte cu vagonetele liniei ferate ce duc la pădure, — și parte pe jos, pornind dela Casinou, în frunte cu Mizica militară din Orăștie, — la orele 7 dimineața, și un alt rând după masă la ora 2. Intrarea benevolă. Pe la orele 5 d. a. producție, și anume: Hora Fetelor cântată și dansată de fete, cu acompaniament de flaut, și solo de voce bărbătească; — o declamare, apoi și cântări, executate de păr. I. Dămilaș, dna și doșora Dămilaș și alte puncte artistice. Seara la 8 plecarea din pădure, la Salele Cazinoului Uzinelor de Fier, unde Muzica Militară va da un *Concert* la orele 9 seara. Prețul de intrare la Concert: de persoană 30 Lei, de familie 50 Lei. De mâncări și beuturi bune se îngrijește Comitetul aranjator.

Nenorocire de automobil. În 10 Iunie un automobil ce ducă dela Sibiu spre Făgăraș 4 persoane din serviciul Palatului Régel din București, d. Ionescu casier la Palat, soția sa și fratele său Colonel Ionescu, și încă o damă, s'a prăbușit în șanț la o cotitură de drum la Uia din Pădurea Bradului, și a

omorât pe loc pe casier, soției lui i-a rupt mâinile, colonelului un picior, doamna a doua s'a ales c'o lovitură grea la cap.

Mulțumită. Direcțiunea „Liceului A. Vlaicu” din Orăștie, aduce viltile sale mulțumiri Direcțiunii „Fabricii de spirit Fr. Schuleri” din loc, pentru darul de 2000 Lei ce l'a făcut din câștigul său curat din anul trecut, pentru ajutorarea copiilor săraci dela acest Liceu.

Zguduitoare nenorocire s'u petrecut la Cluj zilele astea: Căpitanul aviator (zburător) Adria Bădescu, s'a ridicat în 10 Iunie dimineața, cu aeroplanul său, având ca însoțitor pe mecanicul Bányal Ianoș. Dela 6 până la 8 a zburat foarte frumos, cu felurite aparate (mașini). La 8 s'a urcat de nou, până la vre-o 4000 metri sus. Acolo căpitanul a început a face darea peste cap a mașinei și așa a se coborî în jos, dându-se peste cap. Două rotiri au reușit frumos. Când la a treia, aeroplanul a dat de un gol de aer (cum e vârtejul în apă), în care intrând chiar când era cu capu'n jos, a căzut prin acel gol și — nu s'a mai putut îndrepta să plutească, să înoate prin aer, să zboare, ci a căzut în jos ca o săgeată! Așa de greu a căzut că a intrat în pământ ca de 2 metri. Trupul căpitanului a fost grozav zdrobit, ca și mașina, capul nefericitului nici nu s'a mai găsit! Mecanicul asemenea a murit zdrobit îngrozitor.

Pentru cetitorii nostri cu mai puține cunoștințe însemnăm aci, că aerul e și el o mare, ca cea de ape, doar că mai subțire, mai ușor ca apa. Corabia plutește pe ape, răzimată pe valurile lor, și merge în pace până unde dă de vârtejuri, cari lasă un gol în chip de pâlnie (tolcer) în suprafața apei; acolo corabia, nemai având pe ce răzima, se pleacă cu capul în jos pe coasta valului, și dacă vârtejul va fi foarte adânc, ea se coboară mult cu capu'n jos, până dă cu peptul de fărml de val din față, pe care să se razime și să se înalțe. Așa spun zburătorii că se fac în aer goluri, un fel de vârtejuri, mai ales după ploaie. Când corabia aerului, care e aeroplanul, oă de un astfel de gol, ne-mai având pe ce se răzima cu aripile, — se dă cu capu'n jos ori cu aripa cutare ce-a ajuns în gol, — și năcazul e gaia.

Așa se crede că s'a întâmplat și căpitanului Bădescu, nenorocit acum la Cluj.

PASTA SAU PRAF DE DINȚI CHLORODONT, EXTRACT DE APA DE GURĂ CHLORODONT.

(242) 19—20

Mare cutrămur de pământ s'a simțit săptămâna trecută în Dalmatia, pe fărmlul Mării Adriatice, azi fărmlul Jugoslaviei. Orașul Split a fost zguduît grozav de un cutremur, care n'a durat nici jumătate de minută, totuși a prăbușit 723 case îngropând sub ruinele lor sute de oameni.

Răscumpărare. Dl Ioan Lazar, măestru curelar în Orăștie, și-a răscumpărat sârbarea zilei onomastice (Nașterea Sfântului Ioan Bot.), — dăruind 100 Lei pentru Căminul Studențesc dela Iași.

Petrecerea de vară a „Reuniunii meseriașilor români din Orăștie” se va ține Duminică, 21 Iunie.

Procesul Corneliu Zelea-Codreanu

pentru împușcarea volnicului polițai Manciu.

IV.

Urmând mai departe șirul de apărători, a luat cuvânt dl avocat din București:

Al. Bucaloglu

care zice: Dl procuror a spus la sfârșitul acuzării, să osândiți pe Codreanu, dar să dați cuvânt de nevinovăție celorlalți 5 soți ai lui. Se vede prin asta cât de neserioasă a fost acuzarea ridicată de Procurorul dela Iași, pe care cei de aici o lapădă față de 5 din cei chemați în judecată, și o mai susține față de unul. Apoi să știți, dlor jurați, că tot așa de serioasă e acuzarea și față de acest unu. E învinovățit Codreanu de așitare la ură asupra jidanilor și soții săi de complicitate (părtășie). Dar complicități adevărați ai lui Codreanu sunt gazetele evreești, cari ele așăta lumea zi de zi, de dimineața până seara, împotriva țării, împotriva Românilor, dar pe acelea nu le ia dl procuror în urmărire. Sunt lăsate să așăte liber. Vorbitorul arată cât sunt de organizați Evreii într-o nă hula pe noi, nu numai aici în țară, ci și în străinătate. Numai de curând a apărut la Paris o broșură care ne hulește grozav și cere o pedeapsă nu numai pentru Codreanu și cei de o părere cu el, dar și pentru guvernul țării și chiar pentru Regele, care nu opresc mișcările potrivnice dumnealor, jidanilor, mișcări cari l-au adus la starea de „desnădejde”...

Dar arată cum, alătura de îndrăzneala jidovească, merge — slăbiciunea, lașitatea noastră românească. O dovadă ce te zgărie în obraz: Copilul bancherului jidan Bercovitz s'a însurat. Un fost ministru al țării, s'a dus de l'a felicitat (i-a urat fericire) și cu acel prilej și-a arătat mirarea, că nu vede o decorație (medalie) de război pe peptul „frumosului jună”. L'a asigurat că în curând o va avea... Poate l'a și făcut pân'acum rost de ea. Și *puiul de Jidan a fost dezertor în război, osândit și apoi „grațiat”* (iertat) printre alții cu vină mai mică.

Iar Cornel Codreanu, ofițer care a făcut aievea războiul, și care acum în timpul de pace s'a pus cu toate puterile sale pe muncă rodnică pentru neam, e fărml, uite, prin temnița dintr'un cap al țării într'altul, — poate ca „decorație de război”... DVoastră, dlor jurați, aveți să spuneți de așăta o vină într'ansul ori nu. Cuvântul „Na!” ce-l veți roși, va fi o *chemare la muncă de nou* pentru „Căminul Cultural Creștin” dela Iași, care nu va fi numai un adăpost pentru studenții buni și lipsiți, ci și un focar dela care să se răspândească suflet mare național peste țară! Cu cât îi veți da mai repede pe Codreanu și pe soții săi libertății, cu atât mai curând acel focar va lua filnță, spre bucuria noastră a tuturor.

Adv. Emil B. D. Vasiliu

fost la Cluj, acum la București; Dlor jurați! După vorbirile rostite aici, s'ar părea că nu mai e nimic de spus. Și, o, câte mai sunt de spus! Incep cu împărțirea d-lui Prim-procuror, care desparte pe cel dintâi acuzat, de cei 5. Dar dacă d. prim-procuror nu află nici o vină în cei 5 (înșiși totuși lui

de zile închiși și scăpați din închisoare abia prin greva foamei), — atunci unde e „complotul” cu premeditare (cu înainte chibzuitre)? Căci ca să fie „complot”, trebuiesc mai mulți ortăciți la fapta rea săvârșită! Iar dacă acesta nu e, — atunci de ce n'ar fi la mijloc o legitimă apărare?

Corneliu Codreanu e un luptător pe o poziție (așezare) înaintată și primejduită. El închipe o anumită putere de luptă, așezată în șirelele dintâi, el unește în sine răspunderea unui conducător, răspundere pentru toți. Când a fost batjocorit și umilit de Manciu, a fost înjosită întreaga lume pe care el o înfățișează: lumea Universitară din care el face parte. În Manciu el vede un chip viu al puterii și pe reneșatul luptei pe care el o întruchipe. Căci, când era student, și Manciu era printre cei buni, — dar apoi, ispitit de putere, s'a renegat și s'a prefăcut în prigonitorul tiran al celor rămași buni, cum fusese el. E Codreanu un luptător peste care se poate trece ușor? Nu. El e întruparea luptătorilor zilei de mâine, care nu vor să mai suferă stările umilitoare pe care noi le îndurăm. Când Codreanu era la Berlin, în Cluj s'a ținut un Congres al studențimei române, care se încheia cu o înfrângere pentru studențimea adevărat română, — și s'a aflat, că cei cari împingeau spre tristul sfârșit, erau studenții susținuți de banca Marmorosch-Blank!.. Codreanu a simțit lucrul, a părăsit Berlinul, a venit de a adunat oștile risipite, a reluat lupta și a reparat ce stricase congresul în a cărui oală sufla Marmorosch-Blank!

Ca să arate mai viu sufletul lui Cornel Codreanu, cetește din „Scrisorile Studențești” (din cari am dat și noi părți așa de frumoase), — apoi spune: Va veni o vreme, când și ca Român, vei putea lupta în Țara Românească pentru ai tăi, fără a fi prigonit, ca azi! Fapta lui Codreanu e o faptă cu privire în viitor. Astăzi lucrurile merg de așa, că tinerul român va ajunge să nu mai aibă de ce să studieze, căci nu va mai fi loc pentru el în scaunele de slujbe și de conducere a țării; poporul nostru va scădea și al lor va crește, — și atunci ce ne mai așteaptă? Tinerii aceștia au înțeles acest semn amenințător al vremurilor, și de-aceia au plecat la luptă. Nu interese de partid i-a pus în mișcare, ci graiul grozav al cifrelor (numerilor) cari ne arată, că Românii au spor din nașteri numai în câteva orașe, Evreii în toate! La Bacău, de pildă, Românii au, prin nașteri, un spor de abia 2 și 1/2 la mie de suflete, iar Evreii 8 la mie; la Bârlad și Fălticeni, Românii 2 și 1/2, Evreii 9 la mie. La Hârlău Românii 8, Evreii 14; la Iași Românii 3%, Evreii aproape 7. În Ardeal tot așa. Și nu numai la orașe, ci și la sate suntem în creștere față de ei. În școli se vede urmarea: ne năpădesc Evreii! Iar fiindcă școlile ne dau conducătorii, vădit lucru, că viitorul ne lunecă din mână, trecând în a lor. Iar așa fiind, nu era oare firesc, că atunci, când Manciu sare asupra studenților români și se face ocrotitorul celorlalți, — ai nostri să răspundă îndărățiți? Codreanu e o jertfă a credinței sale

și a rățâcirii lui Manciu. Când a pedepsit pe Manciu, oare nu știa el, că în spatele lui Manciu stă un mulț mult mai mare ca el? Dacă voia o răzbunare, o dădea acolo, mai sus. A fost o lăpădare de sine din partea lui Codreanu, ca să dea pedeapsă unui om volnic ca Manciu. A făcut prin asta școală, pentru cel ce țin la drumul onoarei! Glasul D-voastre, dlor jurați, dând vot de osândire, ar fi să dați biruință lui Costaforu, ar fi biruința gazetelor ticăloase evreești, — iar achitarea ce veți rosti-o, va fi întărirea școlii de caracter!

Colonel Vasilescu Lascar:

Nu poate fi ordine (bună rândulă) în omenire, fără bună rândulă condusă din sus în jos. Dar ocârmuirea nerânduelii de azi, a crezut că poate da deslegare princinei cu studențimea, prin prigonire. Vede în Codreanu un erou al mișcării naționale sănătoase ce s'a pornit, pe care voia să o nimicească Manciu. Dar când vezi năpârca că vine spre tine, și tu o strivești, nu ai fost în legitimă apărare?

Av. Canană

din Craiova: Sunt trimis aici de 150 avocați ai baroului de Dolj, cari când au auzit de omorirea lui Manciu la Iași, mi-au dat însărcinarea să vin și, în numele tuturor, să vă cer achitarea lui Codreanu! Dela gara Severinului până în oraș am văzut la flecare pas, că Codreanu e achitat de toată suflarea românească și de toți câți au venit aici pentru proces. Și atunci mă întreb: Pe cine mai judecați Dv. și pe cine mai apărați eu? Di Procuror mai ridică acuză și cere osândă, în numele cui? În numele celor 15 milioane de Români nu poate, atunci poate în numele celor 3 milioane de Jidani? Iar dacă așa socotim cu toții, mă întreb, cum se poate că printr'un glonț să faci dintr'un om, un erou? Nu în asta stă eroismul lui, ci în lupta lui de ani de zile, care l-a arătat așa cum place flecărul suflet românesc. Glonțul a fost o întâmplare, ce poate îndușoa, poate durea, eroismul lui Codreanu stă în felul cum el s'a jertfit pe sine pentru credința sa, care e și credința noastră! Când a pușcat n'a putut ști că va fi achitat, — totuși a făcut-o. Napoleon cel mare a avut o pată, pe care și-a imputat-o și l-au imputat-o și alții mereu: că odată a osândit pe un nevinovat, nu pe un erou. Dv. vi-se cere să osândiți nu pe un nevinovat, ci pe un erou al unei credințe cinșite românești. Nu vă volu vătămă nici cu bănuiala, că ați putea cădea în această greșală!

Adv. Donca-Manea

din Galați, spune că vorbește în numele cetățenilor din Covurlui (Galați), cari se simt îndemnați să-și spună cuvântul de apărare în acest proces. Domnii jurați să țină samă de faptul, că naintea lor stă un student, care a stat 7 luni în închisoare nejudicat, și trebuie să rămână atinși de faptul, că un om năzultor spre binele neamului, ca Codreanu, a putut fi ținut 7 luni în arest nejudicat, de judecătorii neamului său, pentru al cărui bine el luptă și suferă. Doar tot imboldul din care pornește lupta lui și a soților săi, care e altul, decât păstrarea și dezvoltarea neamului său, în calea cărui se pun

de-acurmezișul Jidanii? E această primejdure a neamului nostru atât de mare, încât dându-ne seama bine dacă mai sunt mijloace de apărare ori ba, față cu el, venim la singura credință, că numai un mijloc ne mai poate scăpa, eliminarea lor totală (scoaterea lor afară) dintre noi! Asta ar putea-o face numai un guvern cu înaltă simțire de răspundere față de viitor, pregătind bine dinainte terenul, iar asta se poate numai în o largă libertate de mișcare, de presă (de scris în fol), Studențimea spre asta a năzuit și l'a răspuns cu pumnul strivitorului Manciu și a altora, cari n'aveau și n'au teamă de judecată!.. Aduce pilde prea grăitoare și revoltătoare, — și cere achitarea lui Codreanu.

Părintele Dumitrescu

preot în București, tot alb, ca un patriarh, spune că e trimis de Apărarea Națională Creștină în frunte cu Dr. Paulescu, ca să apere dreptatea unui luptător, — cu acelaș drept, cu care aperi și binecuvinți pe cel-ce în războiu a omorât unul sau mai mulți dușmani, — pe cari dacă nu-l omora, îl omorau ei pe el. Starea noastră a luptătorilor naționali creștini e azi în România, ca începuturile creștinismului, care a venit să strice o lume veche. O, câte-a avut de suferit dela puternicii zilei pentru hotărârea sa aceasta. Apostolii lui Cristos au plecat în lume, după-ce fiul perzării a plecat dintre ei, și au propovedit cu curajul, chemând și pe alții la luptă, și nu s'au abătut dela idealul lor nici în fața celor mai mari primejdii. Cât de rău ne pare azi nouă cetind suferințele nedrepte ale Apostolilor și următorilor lor!

Chiar acest lucru îl fac și acești copii. Ei sunt apostolii învățătorului lor A. C. Cuza, și ei, înțelegându-și mai bine învățătorul, ne chiamă și pe noi la luptă. Și noi să nu-l înțelegem, ca păgânii pe apostolii începutului creștinismului?

Eu n'am venit să apăre pe criminal, eu apăre pe eroul credinței sale bune. Să nu piară un păr din capul acestor tineri, căci atunci cine ar mai îndrăzni să lupte pentru noi?

Pe vremea unui împărat se certau tinerii cu bătrânii, că oare care dintre ei sunt mai înțelepți? Împăratul a ales un tiner și un bătrân, ca să-și dovedească înțelepciunea și le a pus întrebarea: Care e cea mai scumpă piatră din lume? Aurul, răspunde unul; diamantul, răspunde celalt. — Nu!, zise împăratul, că aurul îl au puștin, diamantul și mai puștin, e piatra de moară care macină pentru toți, e de folos tuturor! Așa sunteți și Dvoastre, dlor jurați, ca piatra de moară care macină dreptatea pentru toți. Iar macinând cu dreptate, și știlind ce inimă românească bate în pepturile acestor tineri, nu se poate să nu dovedești că sunteți piatra înțelepciunii din vorba aceluia împărat, și să-l dați liber pe acești luptători, spre folosul neamului nostru și al Dvoastră. — Căci totuși e prea adevărata ce am auzit pe Codreanu spunând, la un banchet (masă sărbătorească) dată de luptătorii naționali creștini: Precum într'o grădină cu zarzavat (cu legume) dacă bagi o capră, nu mai rămâne nimic neros de capră, tot așa într'un sat creștinesc, într'o societate creștină, dacă se bagă un Evreu, face ca capra în grădină, roade tot! Și atunci cum am putea lovi cu mâinile noastre în acești păzitori ai grădinii neamului? Da-

ți-ni-l liberi, căci faceți prin asta o faptă bună, pentru care veți fi poamești cu laudă în istoria acestel țări.

Adv. Minulescu

din Craiova spune: Ca trimis al Craiovei vă declar: Mă mărturisesc, în numele frașilor mei Craioveni, a fi întru totul una cu lupta culturală națională a studențimei din țară și în deosebi cu a aceleia dela Iași. Ne alăturăm luptei lor de apărare, cu atât mai vărtos, că vedem, că valul otrăvit ce l-a copleșit pe ei, se tot întinde, îl simțim și noi în Oltenia, în mândra și românească noastră Craiova, și nu e departe vremea, când ne vom simți și noi așa de năpădiți, ca nenorocita noastră soră Moldova! Și în Craiova se ivesc comerțianți streini, evreii! Eu care n'am apărât nici odată un Evreu, nu mă duc să apăre la Bursa din Craiova, (marele târg de mărfuri care-și are și judecătoria lui deosebită în treburi de ale Bursei), pentru că acea Bursă e prezidată de un Evreu! În baroul nostru (Camera advocațială) avem azi 4 Evrei. Ca mâne vor fi mai mulți, și vor străbate și în medicină și în administrație și în profesură, și — înveninarea vieții noastre culturale e gata. Oamenii ce privim și în viitor, nu numai aci naintea nasului, *ne alăturăm la luptă de apărare a Moldovei, pentru apărarea noastră proprie și soarta care a ajuns-o pe Moldova!*

(Vom urma cu frumoasele vorbiri de apărare).

Alegeri comunale.

Pé temelii legii noi administrative, votate de curând de sfatul țării, în toamnă vom avea alegeri comunale și județene (pentru comitat). E întâia probă ce se face în România întregită, cu alegeri comunale și de județ, — ca să se vadă ce înfățișare ar avea conducerea comunelor noastre rurale (sate) și cea a orașelor noastre atât de pestrițe, ba streine, dacă le-al lăsa să aleagă liber? Tot așa și cu județele.

Dacă alegerile vor da încheeri cu totul de neferat în statul nostru românesc, — guvernul a pus în lege măsură bună, că acelea nu au nici o putere, dacă nu vor fi întărite de conducerea județului (de Prefectură), și chiar hotărârea Prefecturii, dacă ar fi greșită, va fi schimbată prin Ministerul de Interne. Așa că *alegeri dașmănoase statului nostru național, nu vor fi lăsate în picioare*, ci acolo întrevine atunci statul și numește el „comisii interimare“ (conducătoare vremelnice ale orașelor ori comunelor), cari vor conduce apoi nu „vremelnic“, ci statornic. Ceea-ce așa și trebuie să fie.

UN PIAN (Klawier) în stare bună, e de vânzare. Adresa la admin. foif. (437) 1—6

Doi învățăcei, (433) 1—9

— se primesc la subscribul. Să aibă cel pușin școala primară și vârsta trecută de 14 ani.

Ioan Lazar
maestru curelar, Orăștie
str. A. Mureșan (Fabricii) 3.

Casa de vinvare în Deva:

In Str. Prințul Carol (Hunyady ut): Nr. 72, stând din 3 odăi, 2 bucătării și 2 cămări de platră, 1 odale, o bucătărie, 1 cămară din lemn, un mare grajd și șură, pe un teritorial de 1387 st. □

In caz de cumpărare mutorea în ea e liberă.

Informaștuni acolo în casă, cu proprietarul ei. (432) 1—3

Consiliul orașului Orăștie.

Nr. 1271/1925 adm.

Publicașione.

Se aduce la cunoștință publică că orașul Orăștie, în conformitate cu art. 72—84 din legea asupra Contabilității publice, esarândează morile sale „Moara de Jos“, pe cale de licitașione publică, cu oferte numai scrise și sigilate, pe un timp până la 31 Decembrie 1927.

Licitașionea se va ținea la 1 August 1925, orele 9 a. m., în sala de ședinșe a Consiliului orașenesc.

Prețul de strigare (esarândere) e de 60.000 Lei.

Condiștunile de licitașione se pot vedea, în orele oficloase, în birourile Consiliului orașenesc.

Orăștie, la 4 Maiu 1925.
(435) 1—2 HERLEA, primar.

Scritor cu proșă deplină, află imediată aplicare în biroul notariatului TURDAȘ, posta Orăștie (Jud. Hunedoara). (436) 1—1

Nr. 39/1925 par.

Publicașione.

Consiliul parohiei ort. rom. din Căstău, dă în întreprindere zugrăvirea pe din afară a bisericicii, văpsirea ușilor și ferestilor pe din afară, precum și reparașia dela coperișul de tinichea a turnului și văpsirea lui. Reflecșanșii să-și înainteze oferte inchise până la 28 Iunie a. c., ora 2 p. m., când se va efeptui licitașia în localul oficiului parohial. — Condiștunile se pot vedea la oficiul parohial.

Căstău, la 16 Iunie 1925.
(439) 1—1 Consiliul parohial.

Ocaziune rară!

AFACERE SOLIDA, FOARTE RENTABILA

Intr'un mare centru industrial din Ardeal din motive familiare, se vinde fără sarcini, o mare prăvălie (boltă) de coloniale, cereale și beuturi spirtease, și Mare debit de sare. Are căutare bună, legături bine stabilite. Contract de chirie asigurat până în 1927. Inventar, aranjament și mărfuri de vre-o două milioane Lei. Informaștuni mai detaliate dă Redacșia.

(431) 1—3